

spelen
ontdekken
leren

op het **Kinderdagverblijf**

INHOUDSOPGAVE

Inleiding Spelen = Ontdekken = Leren

Hoofdstuk 1

Verantwoorde en kwalitatieve opvang

Fysieke en emotionele veiligheid

Persoonlijke competenties

Sociale competenties

Normen en waarden

Hoofdstuk 2

De deskundigheid van onze medewerkers

Hoofdstuk 3

Samen opvoeden

Goede communicatie

Medezeggenschap

Bijlage: Centraal pedagogische visie SKBNM

N.B. Omwille van de leesbaarheid gebruiken we in de tekst 'hij' en 'hem' als we het over een kind hebben. Maar uiteraard gaat de tekst zowel over jongens als meisjes! Ook spreken we over 'ouders' waarmee we zeker ook 'verzorgers' bedoelen.

N.B. Per juli 2018 is de peuterspeelzaal geharmoniseerd met het kinderdagverblijf. Hierdoor hebben wij het niet specifiek meer over de peuterspeelzaal. Als de werkwijze van elkaar verschilt staat het wel als dusdanig aangegeven.

INLEIDING

Beste ouder, verzorger,

Gaat je kind naar een van de kinderdagverblijven van de SKBNM dan is het prettig om te weten wat er precies gebeurt tijdens de dag. Dat je kind goed wordt verzorgd, daar kan je van op aan. Elk kinderdagverblijf/peuterspeelzaal van de SKBNM is een veilige basis, een 'thuis' waar kinderen plezier hebben en zichzelf kunnen zijn.

Maar de pedagogisch medewerkers van onze kinderdagverblijven bieden meer dan een goede verzorging. Ze bieden je kind ook de mogelijkheid om zich te ontwikkelen, door het te laten spelen en uit te dagen om nieuwe ervaringen op te doen. Want voor alle kinderen geldt:

Spelen = Ontdekken = Leren

Door te spelen, beleeft een kind van alles. Hij ontdekt spelend wat hij kan en wat hij leuk vindt. Hij probeert dingen uit, denkt na over de mogelijkheden, leert omgaan met frustratie als iets niet lukt. Hij leert om iets opnieuw te proberen en bouwt zelfvertrouwen op als het wel lukt. Hij speelt samen met andere kinderen, wat veel plezier en vriendschappen oplevert. Samen spelen levert ook strijd op, waardoor kinderen leren voor zichzelf op te komen. Spelen is dus een heel vanzelfsprekende en natuurlijke manier van leren en ontwikkelen.

Onze kinderdagverblijven zijn zo ingericht dat er alle ruimte is om te spelen, zowel binnen als buiten. De fysieke en emotionele veiligheid van de kinderen is gewaarborgd, het juiste spelmateriaal is voorhanden en er zijn een heleboel andere kinderen. De ideale omgeving voor een kind om zowel zijn persoonlijke als zijn sociale competenties te ontwikkelen.

De pedagogisch medewerkers benaderen de kinderen met geduld, humor en met respect voor ieders eigenheid. Spelenderwijs brengen ze de kinderen normen en waarden bij.

Dat is in een notendop onze pedagogische visie, die we op de pagina's hierna verder toelichten. De tekst is ontleend aan onze centraal pedagogische visie (zie de bijlage vanaf pagina 28). Mocht je nog meer willen weten, schroom niet en spreek de pedagogisch medewerkers van de groep van je kind aan. Uiteraard kan je ook een afspraak maken met de leidinggevende en/of adjunct-leidinggevende van het kinderdagverblijf.

Wij wensen je kind(eren) en jou een hele fijne tijd toe op ons kinderdagverblijf!

Mariska Ristjouw
directeur SKBNM

HOOFDSTUK 1

VERANTWOORDE EN KWALITATIEVE OPVANG

Wat is ons doel?

Ons doel is om kinderen op te voeden tot gelukkige, zelfstandige en verantwoordelijke mensen met voldoende zelfvertrouwen om in de maatschappij hun eigen weg te kunnen vinden. Dit vraagt in de praktijk veel kennis, vaardigheden en inzet van onze pedagogisch medewerkers. Onze visie op (de ontwikkeling van) het kind vormt de basis van ons pedagogisch beleid.

Hoe kijken wij naar je kind?

Bij de SKBNM kijken we op de volgende manier naar de ontwikkeling van een kind:

- Elk kind is uniek en heeft een eigen karakter en persoonlijkheid, en een eigen tempo van ontwikkeling;
- Elk kind kan en weet veel (= competent) en kan binnen bepaalde grenzen zelf keuzes maken en verantwoordelijkheid aan;
- Elk kind is van nature nieuwsgierig en gaat in een veilige en uitdagende omgeving zélf op onderzoek uit;
- Elk kind heeft behoefte aan anderen: waardering van en ondersteuning door volwassenen en andere kinderen dragen bij aan een positief zelfbeeld en zelfvertrouwen.

Wat bieden wij je kind?

Als kinderopvangorganisatie hebben wij de taak om je kind:

1. Fysieke en emotionele veiligheid te bieden;
2. De mogelijkheid te bieden voor het ontwikkelen van zijn persoonlijke competenties;
3. De mogelijkheid te bieden voor het ontwikkelen van zijn sociale competenties;
4. Normen en waarden bij te brengen.

Hoe voelt je kind zich bij ons?

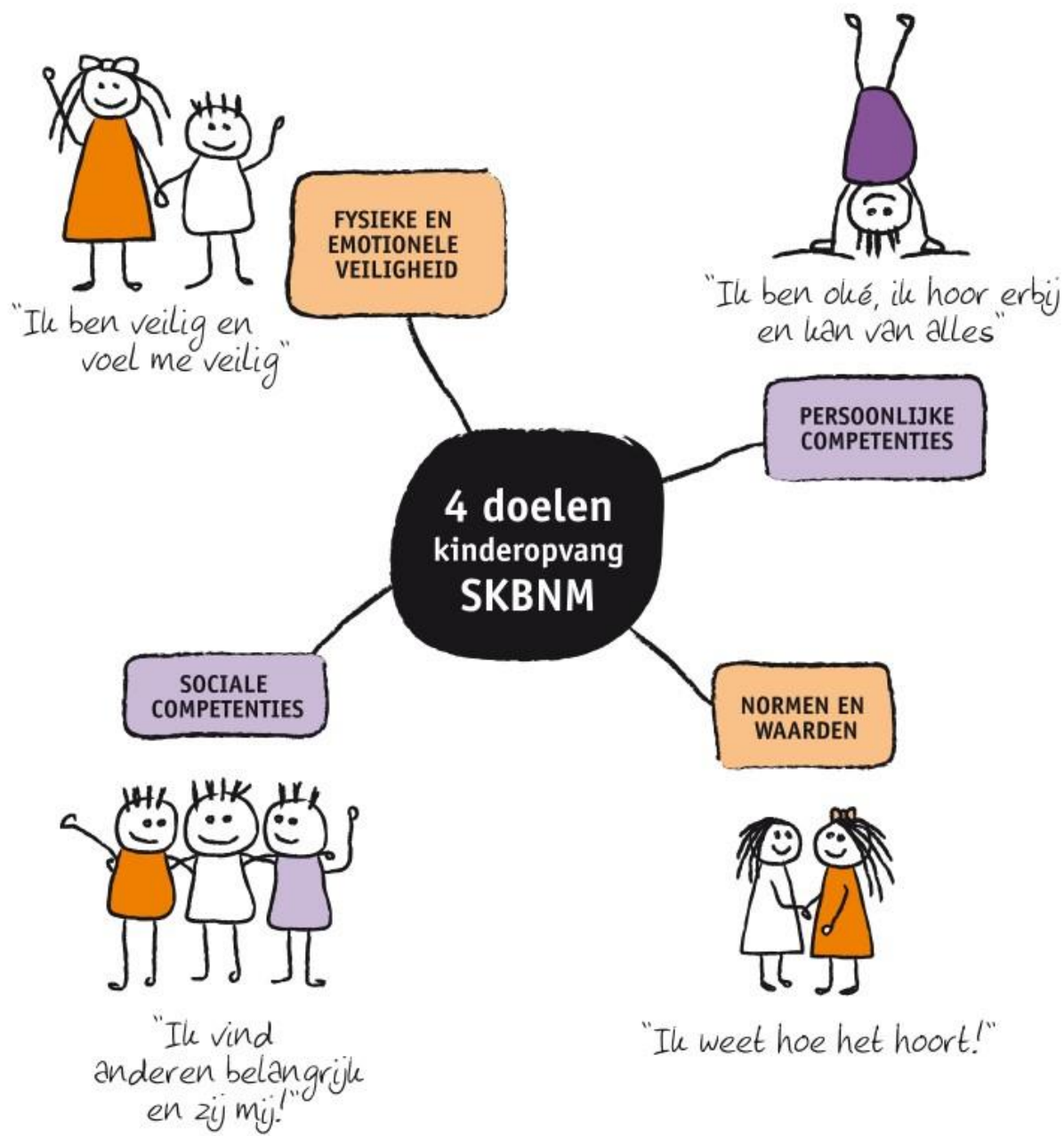
Wij streven er naar je kind het volgende bij ons te laten ervaren:

“Ik ben veilig en voel me veilig”

“Ik ben oké; ik hoor erbij en kan van alles”

“Ik vind anderen belangrijk en zij mij!”

“Ik weet hoe het hoort”

1.1 FYSIEKE EN EMOTIONELE VEILIGHEID

Onze kinderdagverblijven zijn een veilige basis, een 'thuis' waar je kind zich kan ontspannen, plezier heeft en zichzelf kan zijn. Waar kinderen zich vertrouwd voelen, waar zij gezien en gehoord worden. Je kind hoort bij een stamgroep: één vaste groep kinderen, met een eigen groepsruimte en vaste pedagogisch medewerkers. Hier krijgt hij een goede verzorging: gezonde voeding, een duidelijke dagindeling en een goed evenwicht tussen activiteiten en rustmomenten.

Betrokken en deskundige medewerkers

De basis van emotionele veiligheid ligt in het warme contact tussen onze pedagogisch medewerkers en de kinderen. Zij reageren adequaat op signalen van de kinderen en zijn er voor de kinderen als die aangeven hen nodig te hebben. Ze besteden gerichte aandacht en tijd aan ieder kind. Ze tonen genegenheid, praten vriendelijk en hebben geduld. Ze benoemen wat kinderen zien, doen, voelen en leggen dingen uit. Ze reageren op hun vragen en verhalen. En natuurlijk maken ze samen met de kinderen grapjes en hebben ze plezier. Doordat de medewerkers beschikken over pedagogische kennis en vaardigheden, weten ze precies hoe ze de ontwikkeling van kinderen kunnen stimuleren. Spelenderwijs ontwikkelen kinderen zo hun persoonlijke en sociale competenties en nemen ze normen en waarden over.

Wennen

Door kinderen de tijd te geven om te wennen, gaan ze zich langzamerhand veilig voelen bij hun nieuwe groep. Ook voor ouders en pedagogisch medewerkers is wennen belangrijk. Voor ouders om vertrouwen op te bouwen met de pedagogisch medewerkers; je geeft je kind tenslotte niet zo maar uit handen. Hoe jong het kind ook is, het reageert op het vertrouwen dat de ouder heeft in de pedagogisch medewerkers die voor het kind gaan zorgen.

Voor de medewerkers is het fijn om te weten hoe het karakter en het ritme van een kind is en hoe zij het kind kunnen ondersteunen. De ouders zijn daarvoor bij uitstek de deskundigen.

Op het kinderdagverblijf

Het aantal wendagen en de tijden van het wennen worden door de mentor van het kind met de ouders afgesproken na het ontvangen van de stamkaart van afdeling Planning & Plaatsing. In het wenbeleid wordt uitgegaan van drie wendagen (inclusief het wennen/kennismaken van ouder en kind samen op de groep). In overleg tussen ouders en (adjunct) leidinggevende kan van het aantal wendagen afgeweken worden. Er wennen maximaal twee kinderen tegelijk per dagdeel.

Voorafgaand aan de ingangsdatum van de plaatsingsovereenkomst mag het wennen/kennismaken van kind en ouder samen op de groep plaatsvinden. Het wennen van het kind zonder ouder op de groep, kan op twee manieren plaats vinden:

1. Als de BKR het toelaat kan in overleg met de ouder het wennen plaatsvinden voor aanvang van de ingangsdatum plaatsingsovereenkomst. De nieuwe mentor van het kind vult het formulier 'Wenbrief voor externe plaatsingen SKBNM' in en laat de (adjunct) leidinggevende en ouder tekenen voor het eerste wenmoment. Het formulier maakt dan deel uit van de plaatsingsovereenkomst zodat het is toegestaan om voor aanvang van de plaatsingsovereenkomst te wennen.

2. Indien bovenstaande niet mogelijk is vanwege de BKR, vindt het wennen plaats vanaf de ingangsdatum van de plaatsingsovereenkomst. Ter compensatie van de niet afgenomen uren op de wendagen ontvangt de ouder een tegoedbon voor een gratis extra dag. De ouder ontvangt de tegoedbon tijdens het plaatsingsgesprek.

Uitzondering die gemaakt kan worden door de (adjunct) leidinggevende om het wennen sneller te laten verlopen, is wendagen te plannen op niet-contractdagen. Dit is, in overleg met ouders, mogelijk wanneer de BKR het toelaat (in deze situatie wordt er geen tegoedbon extra dag uitgereikt).

Op de peuterspeelzaalgroep

De mentor van het kind stemt tijdens het intakegesprek het wennen met de ouder af, passend bij de behoeften van het kind. De mentor is de peuterspeelzaal medewerker die het aanspreekpunt is voor de ouder als het gaat om informatie over het welbevinden en de ontwikkeling van het kind.

Als je kind nieuw begint op een peuterspeelzaalgroep van de SKBNM, breng je je kind de eerste dag om 9.00 uur. De andere ouders zijn dan net weg zodat we alle tijd voor je kind hebben. Die eerste keer blijf je er dan als ouder nog even bij en ben je gedurende de ochtend goed bereikbaar en beschikbaar indien nodig.

Wennen bij de volgende groep

Als kinderen doorstromen naar de volgende groep zorgt de mentor van de groep waar het kind geplaatst is voor het wennen op de nieuwe groep. Hierbij mag op de wendagen van de BKR afgeweken worden op de nieuwe groep met als voorwaarde dat de plek van het kind op de huidige groep niet bezet wordt en het wennen niet de hele dag duurt.

De wenaafspraken worden vastgelegd op het formulier 'Wenbrief voor overgang naar een andere groep SKBNM'. Deze brief wordt door de mentor van de huidige groep uitgereikt aan de ouders voorafgaand aan de start van het wennen. Bij het overgangsgesprek met de ouders verzorgt deze mentor de kennismaking tussen de ouder en de nieuwe mentor en een korte rondleiding op de nieuwe groep van het kind. In het wenbeleid wordt uitgegaan van drie wenmomenten.

Een goede hechting

Voor kinderen van nul tot twee jaar en bij de peuterspeelzaalgroep hanteren we een minimumafname van twee contactmomenten per week, zodat zij voldoende tijd aanwezig zijn om zich goed te kunnen hechten aan de pedagogisch medewerkers en zij zich emotioneel veilig voelen als zij op het kinderdagverblijf zijn. Kinderen vanaf twee jaar mogen wel één dag per week komen. Ook kunnen kinderen vanaf twee jaar incidenteel of voor een bepaalde periode in maximaal twee verschillende groepen geplaatst worden, indien de ouders tijdelijk meer dagen willen afnemen en er in de eigen groep van het kind geen plaats is op dat moment.

Vertrouwde gezichten en één stamgroepsruimte

Aan een groep waar kinderen van 3-12 maanden deel van uitmaken (baby- en verticale groepen) en aan de peuterspeelzaalgroep koppelen wij maximaal drie vaste pedagogisch medewerkers. Hierop zijn een paar uitzonderingsregels van toepassing die een vierde vaste pedagogisch medewerker mogelijk maken. Aan de peuter groepen zijn maximaal vier vaste pedagogisch medewerkers verbonden.

Door het aantal vast aan de groep verbonden pedagogisch medewerkers te beperken tot drie respectievelijk vier, borgen wij de emotionele veiligheid van het kind: een kind tot 12 maanden ziet op de vaste dagen dat hij komt in ieder geval één van de twee 'vaste gezichten' die aan hem zijn toegewezen en voor de kinderen vanaf 1 jaar geldt dat zij in ieder geval één van de drie 'vaste gezichten' op hun vaste dagen zien.

Op het informatiebord dat naast de deur van de groep van je kind hangt, zie je welke pedagogisch medewerkers werken op de dagen dat je kind komt.

De pedagogisch medewerkers van het kinderdagverblijf werken in een dienstrooster. Dat betekent dat de pedagogisch medewerker die de vroege dienst heeft (8.00 uur tot 16.45 uur), jou spreekt tijdens het brengen van je kind en haar collega die de late dienst heeft (9.15 uur tot 18.00 uur) voor de overdracht zorgt als je je kind ophaalt. Daarnaast hebben zij beiden tussen de middag ieder drie kwartier pauze. Hiermee borgen wij dat het 'vaste gezicht' van je kind een substantieel deel van de dag aanwezig is.

Pedagogisch medewerkers die als gevolg van ziekte, verlof of scholing of een andere situatie van overmacht afwezig zijn, worden bij voorkeur vervangen door een andere vaste pedagogisch medewerker van de groep die tijdelijk een dag extra wil werken. Als dit niet mogelijk is, dan gaat de voorkeur uit naar een vaste pedagogisch medewerker van het cluster die mogelijk een dag extra kan/wil werken. Indien deze niet kan/wil vragen wij één van de vaste invalkrachten van de regio. In laatste instantie kiezen wij voor een pedagogisch medewerker uit de invalpool of een uitzendkracht.

Naast de vaste groep kinderen en de vaste pedagogisch medewerkers draagt ook de vaste groepsruimte bij aan het gevoel van emotionele veiligheid van je kind.

Uitzonderingen op de regel (geldt alleen voor de kinderdagverblijfgroepen)

- In principe wordt een kind in één stamgroep geplaatst. Wanneer het niet anders kan en alleen na overleg met de ouders, kan tijdelijk van deze regel worden afgeweken. Ouders gaan hiermee schriftelijk akkoord. Kinderen die in twee stamgroepen zijn geplaatst, hebben de hoogste prioriteit bij de plaatsing in één van beide stamgroepen.
- Als je een extra dag of een ruildag aanvraagt voor je kind en er geen plek is in de eigen stamgroep, dan kan je kind (vanaf 2 jaar), afhankelijk van beschikbaarheid en jouw schriftelijke instemming, opgevangen worden in een andere groep. Je tekent hiervoor de 'Verklaring toestemming plaatsing in twee stamgroepen'.
- Wanneer door vakanties of aan het begin of aan het einde van de dag, de groep wordt samengevoegd met een andere groep, staat op het informatiebord in welke groepsruimte en met welke pedagogisch medewerker je kind wordt opgevangen.
- Wanneer groepen (tijdelijk) door een lage bezetting worden samengevoegd, is de voorwaarde dat van iedere groep het 'vaste gezicht' van de kinderen aanwezig is en dat de ouders geïnformeerd zijn via het informatiebord en/of het Ouderportaal. We houden in de activiteiten rekening met eventuele verschillende leeftijdsgroepen.
- Wanneer bij een zeer lage bezetting een groep een hele dag wordt opgesplitst en de kinderen bij twee buurgroepen worden geplaatst, vragen wij je vooraf toestemming door de Verklaring twee stamgroepen te tekenen.

- Bij de SKBNM kunnen we werken met babygroepen van 0-2 jaar waar maximaal 16 kinderen met 4 pedagogisch medewerkers aanwezig mogen zijn. De SKBNM heeft echter voorkeur voor groepen van maximaal 9 baby's met 2 pedagogisch medewerkers of maximaal 12 baby's met 3 pedagogisch medewerkers. In alle locatie specifieke pedagogisch werkplannen staat beschreven met welke babygroep(en) er gewerkt wordt en hoe dit precies gebeurt.

Een vaste dagindeling

Baby's tot ongeveer acht maanden hebben hun eigen ritme van drinken en slapen, waar de pedagogisch medewerkers alle ruimte aan geven. Kinderen die wat ouder zijn, stellen juist prijs op een vaste indeling van de dag. Dat geeft hen houvast en zekerheid. Een dag ziet er als volgt uit:

Op het kinderdagverblijf

Tussen 8.00 uur en 9.30 uur worden de kinderen gebracht en mogen zij vrij spelen. De vervroegde opvang begint om 7.30 uur. Rond 9.30 uur ruimen de pedagogisch medewerkers samen met de kinderen het speelgoed op en gaat iedereen aan tafel om fruit te eten en iets te drinken. Dit is ook een fijn moment om liedjes te zingen, een boekje te lezen of de kinderen te laten vertellen wat zij hebben beleefd.

Rond 10.00 uur gaan de jongste kinderen, die twee keer slapen, naar bed. De andere kinderen gaan buiten of binnen een activiteit doen. Om 11.30 uur gaan alle kinderen aan tafel en eten een warme, biologische lunchmaaltijd. Daarna gaan de kinderen die één keer slapen naar bed. De kinderen die op blijven, mogen vrij spelen of doen een ontwikkelingsgerichte activiteit.

Rond 15.00 uur komen de kinderen uit bed en gaan de jongsten weer een slaapje doen. We eten groenten en drinken wat, waarna de kinderen buiten of binnen activiteiten doen. Als ook de kleintjes weer uit bed zijn, gaan alle kinderen vrij spelen. Vanaf 16.00 uur kunnen de kinderen worden opgehaald door hun ouders.

Op de peuterspeelzaalgroep

Tussen 8.30 uur en 8.45 uur (afhankelijk van de openingstijd van de peuterspeelzaal) worden de kinderen gebracht en is er gelegenheid om samen met je kind een kleine activiteit te doen zoals puzzelen of lezen. Als de ouders/verzorgers afscheid hebben genomen, kan het dagprogramma beginnen. In de kring lezen wij voor, zingen en praten met elkaar over wat op dat moment aan de orde is. Zo besteden wij o.a. aandacht aan het actuele thema. Tijdens het luisteren naar en praten met elkaar, leren de kinderen zichzelf uiten en als persoon naar voren te komen. Voor iedereen is er een plekje in de groep, kinderen leren daar rekening mee te houden.

Na de kring heeft de pedagogisch medewerkster de gelegenheid om een gerichte activiteit aan een groepje kinderen aan te bieden. Spelenderwijs leren kinderen vaardigheden, zoals omgaan met materiaal, de mogelijkheden van het speelgoed, samen spelen, concentratie, hulp geven en krijgen. Bij de gerichte activiteiten proberen wij iets te vinden dat aansluit bij de gebeurtenissen van het jaar of bij de behoefte van de kinderen.

Het vrije spel biedt ruimte om op zoek te gaan naar wat het individuele kind leuk of fijn vindt. Zo komt het kind meer aan zichzelf toe en heeft het de vrijheid om alleen of samen met anderen te spelen.

Rond 10.15 uur ruimen de pedagogisch medewerkers samen met de kinderen het speelgoed op en is het tijd voor het tussendoortje. Rond 11.00 / 11.15 uur gaan wij met de kinderen naar de grote

buitenspeelplaats. Bij erg slecht weer blijven wij binnen spelen; de kinderen kunnen dan vrijspelen of er wordt iets creatiefs gemaakt, een kringspel gedaan of lekker gedanst op muziek. Tussen 11.35 en 12.00 uur worden de kinderen weer opgehaald (afhankelijk van de sluitingstijd van de peuterspeelzaal).

Gezonde voeding

Gezonde voeding vinden we belangrijk bij de SKBNM. Samen met een voedingsdeskundige hebben wij een voedingsbeleid opgesteld dat uitgaat van minder vet, minder zoet en minder zout. Ons voedingsbeleid volgt de richtlijnen van het Voedingscentrum.

Baby's krijgen van huis meegebrachte borstvoeding of de poedermelk die we zelf in huis hebben.

We voeden baby's tot ze acht maanden zijn op schoot. Dit doen we omdat het geven van de fles een intensief contactmoment met je kind is en geborgenheid ook 'voeding' is.

Zodra kinderen overgaan op vaste voeding, eten zij op het kinderdagverblijf een warme lunchmaaltijd die 100% biologisch is. Madaga bereidt deze maaltijden. De structuur van het warme eten verschilt per leeftijdsgroep: vanaf ongeveer 6 maanden gepureerd en vanaf 12 maanden een grovere structuur. Wekelijks variëren de maaltijden. Een keer vlees (geen varkensvlees), een keer vis, een keer gevogelte en twee keer per week pasta. Met uiteraard een ruime hoeveelheid groente. Bij dreumesen en peuters wordt eten steeds meer een sociale activiteit met de groep. Hier horen ook bepaalde pedagogische keuzes en rituelen bij: samen met de kinderen de tafel dekken, starten met een liedje, zelfstandig (proberen te) eten met bestek, elkaar helpen als dat nodig is en samen opruimen.

Naast de warme, biologische maaltijd eten we veel groente en fruit en drinken water, eventueel op smaak gebracht door fruit of groente, of afgekoelde thee.

Peuters op de peuterspeelzaalgroep eten een van huis meegebracht tussendoortje zoals een stukje fruit of groente.

Kinderen die niet genoeg hebben aan één stukje fruit of groente mogen aanvullend een bruine boterham met gezond beleg meenemen. Bij het tussendoortje drinken de kinderen een beker water, eventueel op smaak gebracht door fruit of groente, of afgekoelde thee.

Trakteert je kind wanneer het jarig is, dan dient ook de traktatie gezond te zijn. Voorbeelden zijn beschikbaar op de groep.

Een veilige (speel)omgeving

Alle groepsruimten zijn veilig, schoon en gezellig. Ze zijn zó ingericht dat de kinderen zich er thuis voelen en ongestoord kunnen spelen. We hebben oog voor de veiligheid van het spelmateriaal en de inrichting binnen en buiten. Voor baby's geldt uiteraard als richtlijn dat zij niet in aanraking mogen komen met kleine voorwerpen. Materiaal dat stuk is en scherpe randen heeft, wordt onmiddellijk verwijderd. We dragen ook bij aan de fysieke veiligheid van de kinderen door onze medewerkers steeds te trainen op het gebied van calamiteiten. De Wet IKK schrijft voor dat op elke locatie één van de pm-ers een geldig kinder-EHBO certificaat moet hebben. Bij de SKBNM zijn alle pedagogisch medewerkers getraind.

Slapen

Baby's volgen hun eigen slaapritme en dreumesen en peuters hebben op het kinderdagverblijf een gezamenlijk slaapmoment tussen de middag. De overgang van twee keer slapen naar één keer slapen gebeurt wanneer ouders dat aangeven. Voor alle kinderen geldt dat we het slaapmoment zó vormgeven dat er tijd is voor persoonlijke aandacht, een rustige sfeer en een bepaalde voorspelbaarheid. We zorgen voor een vast bedje en voor de juiste temperatuur in de slaapkamer. Alle bijzonderheden omtrent het slapen zijn vastgelegd in ons Protocol Veilig Slapen. Na het slapen geven we kinderen de kans even rustig wakker te worden en passen we ons tempo aan.

Buiten slapen

Op een aantal kinderdagverblijven bieden we ouders de mogelijkheid om hun kind in een buitenbedje te laten slapen. Een buitenbedje is een houten huisje op hoge poten met een hor voor frisse lucht aan de zijwand en aan de voorkant een deurtje. Voor sommige kinderen is een prikkelarme omgeving belangrijk, zodat zij rustig of sneller kunnen (in)slapen. In de buitenbedjes horen ze de blaadjes van de bomen ruisen, de vogels fluiten en hebben ze weinig hinder van de geluiden van de andere kinderen.

Onze buitenbedjes voldoen aan alle wettelijke regels en staan op een veilige plaats. Ze kunnen voor kinderen tot 2,5 jaar oud het hele jaar door worden gebruikt. Er is een protocol waarmee gewerkt wordt. Hierin staat onder andere beschreven onder welke omstandigheden een kind wel of niet in het buitenbedje mag slapen (denk aan te koude of te warme temperaturen en andere extreme weersomstandigheden) en welke voorwaarden er zijn om voor deze slaapplek te kiezen. Een kind dat in een buitenbedje slaapt, wordt ieder kwartier gecheckt. Ook is er altijd zicht op de slaaphuisjes en zijn ze niet toegankelijk vanaf de openbare weg. Het beddengoed en de matrasjes worden iedere avond naar binnen gehaald om goed droog te blijven. Vind je het fijn om je kind in een buitenbedje te laten slapen, dan laten de pedagogisch medewerkers je het protocol lezen en een toestemmingsformulier ondertekenen.

Gecertificeerde VVE Peuterspeelzaalgroepen

VVE is de afkorting van Voor- en Vroegschoolse Educatie. VVE heeft tot doel om jonge kinderen de gelegenheid te bieden zich kansrijk te ontwikkelen zodat zij daarna een goede start op de basisschool kunnen maken.

Wij werken bij een aantal peuterspeelzaalgroepen met het gecertificeerde VVE-programma Uk & Puk. De reden dat wij werken met Uk & Puk is dat spelen centraal staat in de thema's en dit naadloos aansluit op onze SOL-methode. De pop Puk is het speelkameraadje van de kinderen en zorgt voor veiligheid en herkenbaarheid.

Het programma omvat de taalontwikkeling, motorische ontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, zintuigelijke ontwikkeling en de beginnende rekenvaardigheid (rekenprikkel). Uk & Puk werkt met thema's die aansluiten op de belevingswereld van jonge kinderen. Er zijn 10 thema's waarvan er ieder jaar 8 à 9 behandeld worden. Een thema duurt circa 5 weken en binnen elk thema vinden gevarieerde activiteiten plaats. Er wordt per activiteit gekeken hoe deze het beste aansluit bij de groep/het individuele kind; er wordt gewisseld met activiteiten voor de hele groep, een select groepje of kinderen individueel waarbij de pop Puk ingezet wordt om de activiteit te leiden. Ook werken we met het dagritmesysteem van Uk & Puk. Door middel van dagritme kaarten is het voor de peuters duidelijk en herkenbaar wat ze op die dag gaan doen.

Een voorbeeld van de wijze waarop wij de ontwikkeling van het kind stimuleren is de volgende activiteit bij het thema ‘wat heb je aan vandaag’; De kinderen zoeken, voordat ze naar buiten gaan, hun schoenen bij elkaar (rekenprikkel; 2 schoenen). Dan proberen zij deze zelf aan te trekken (motorische ontwikkeling), en helpen elkaar (sociaal emotionele ontwikkeling). Tijdens de activiteit worden de handelingen benoemd door de pm-ers (taalontwikkeling).

Ouders worden betrokken bij de thema’s, zodat zij thuis ook aandacht kunnen schenken aan het thema wat op de speelzaal aangeboden wordt. Daarmee wordt het effect van herhaling versterkt. Zij krijgen bij de start van ieder thema informatie over het thema mee en de bijbehorende woorden die ouders met hun kinderen kunnen oefenen. Daarnaast hangt op elke speelzaal een activiteitenbord zodat ouders te alle tijde kunnen zien wat het thema is en welke activiteiten daarbij horen. Natuurlijk nemen wij ook uitgebreid de tijd voor overdracht en het geven van tips over welke boekjes ouders kunnen lezen met hun kinderen of welke liedjes ze samen kunnen zingen. Daarnaast is er altijd de mogelijkheid voor ouders om een keertje mee te draaien op de peuterspeelzaal om te zien hoe wij de ontwikkeling van kinderen stimuleren.

Veiligheids- en Gezondheidsbeleid

In het Veiligheids-en gezondheidsbeleid wordt een concrete beschrijving gegeven van de risico’s die de opvang van kinderen op de desbetreffende locatie met zich meebrengt. Dit Veiligheids- en Gezondheidsbeleid wordt actueel gehouden als er nieuwe risico’s worden geconstateerd. Er wordt een plan van aanpak op gemaakt waarin aangegeven wordt welke maatregelen er worden genomen en binnen welke termijn. Deze wordt jaarlijks geëvalueerd.

Grote risico’s vermijden

Tenminste één keer per jaar, of nadat zich een ernstig incident heeft voorgedaan, maken de teams van de locaties een inventarisatie van de grote risico’s die de kinderen kunnen lopen op het gebied van fysieke veiligheid, gezondheid en sociale veiligheid.

Leren omgaan met kleine risico’s

We maken afspraken met de kinderen over risicovolle situaties. Deze afspraken formuleren wij positief en wij geven hier uitleg en informatie over aan de kinderen.

We maken afspraken over:

- Gedrag tijdens speelsituaties (b.v. ‘Binnen lopen wij en buiten mogen we rennen’).
- Omgaan met spullen als speelgoed en gereedschap (b.v. ‘Gooien doen we met een bal, een autootje is om mee te rijden’).
- Hygiëne, zoals het wassen van de handen na toiletbezoek of het houden van een hand voor de mond tijdens niezen of hoesten en dat de afvallemmer alleen gebruikt wordt om dingen in weg te gooien (mogen ze zelf doen) i.p.v. mee te spelen.
- Sociaal gedrag zoals ‘Iedereen hoort erbij’.

De afspraken worden regelmatig door de pedagogisch medewerkers met de kinderen besproken en herhaald. Bijvoorbeeld voorafgaand aan een activiteit of spel, voorafgaand aan een verschoningsmoment of in periodes dat veel kinderen en medewerkers verkouden zijn.

Sociale veiligheid

Alle medewerkers moeten zich houden aan onze interne gedragscode en het beleid *Sociale Veiligheid Kinderen*. Daarin staat onder meer dat men zich zo dient te gedragen dat de kinderen geen psychische en/of lichamelijke schade wordt toegebracht en er geen duidelijke voorkeur is voor bepaalde kinderen. Het is medewerkers niet toegestaan buiten werktijden op te passen bij kinderen die door de SKBNM worden opgevangen. Ook Social Media contact tussen medewerkers en kinderen van de SKBNM is ongewenst. Houden medewerkers zich niet aan dit protocol, dan volgen maatregelen.

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Medewerkers bespreken en melden verontrustende signalen en vermoedens van kindermishandeling (digitaal) bij de zorgcoördinator en zij schakelt de aandachtsfunctionaris kindermishandeling in. De aandachtsfunctionaris heeft een centrale en adviserende rol in het volgen van de stappen uit de meldcode en is, samen met de zorgcoördinator verantwoordelijk voor beslissingen die gemaakt moeten worden. Wanneer het een collega betreft, heeft de directie de wettelijke verplichting dit bij de vertrouwensinspecteur van het Ministerie van Onderwijs te melden. De medewerkers zijn zich ervan bewust dat het tot hun verantwoordelijkheid behoort om hiervan melding te doen. Tijdens de overleggen is er alle ruimte om signalen van mogelijke kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag te bespreken. Dit wordt te allen tijde serieus genomen en vertrouwelijk behandeld.

Meldingen of klachten indienen

Ouders kunnen een signaal of een niet pluis gevoel altijd melden via de website van de SKBNM. Op de webpagina Klachten en suggesties kunnen ouders een opmerkingen- of klachtenformulier invullen. Dit is een laagdrempelig en eenduidig meld- en klachtensysteem, waarbij de signalen, meldingen (en klachten) door de coördinator Kwaliteitsregistraties zo snel mogelijk worden opgepakt. Zij draagt zorg voor een correcte afhandeling. Een compleet overzicht van signalen en meldingen (en klachten) geeft de beste garantie voor kwalitatief goede en veilige kinderopvang.

Een ouder die het moeilijk vindt om een signaal of niet pluis gevoel te melden, kan terecht bij onze externe vertrouwenspersoon dhr. P. Clark, www.deexterneklachtencommissie.nl, tel: 06-22415205, mail info@deexterneklachtencommissie.nl.

Het vier-ogen-principe

Het vier-ogen-principe houdt in dat een medewerker door een ander volwassene gezien of gehoord kan worden. Het geldt wettelijk alleen voor groepen met kinderen tot 4 jaar. De SKBNM past het toe op alle leeftijden.

Door het 'open deurenbeleid' van de SKBNM zijn groepen met elkaar verbonden en zijn medewerkers gewend bij elkaar in en uit te lopen. Op die manier hebben de medewerkers vrijwel altijd zicht op elkaar.

Jaarlijks wordt per locatie met de oudercommissie doorgenomen hoe het vier-ogen-principe wordt toegepast. De leidinggevende maakt met de ouders een afweging tussen de maatregelen nodig voor de veiligheid van de kinderen, de effecten op de pedagogische kwaliteit en de kosten die uit de maatregelen voortvloeien.

De drie-uurs regeling wet IKK (geldt alleen voor de kinderdagverblijfgroepen)

Volgens de Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (IKK) mag een groep maximaal drie uur per dag afwijken van de wettelijke beroepskracht/kind-ratio (BKR). Op onze kinderdagverblijven staan van 8.00 uur tot 9.15 uur, van 16.45 uur tot 18.00 uur en tijdens de pauzes pedagogisch medewerkers alleen op de groep. Uit ervaring weten we dat tussen 8.00 en 8.30 uur de wettelijke norm voor de verhouding pedagogisch medewerker/kinderen niet wordt overschreden vanwege het lage aantal kinderen dat aanwezig is. Van 9.15 uur tot de start van de pauze om 13.00 uur, en van 14.30 uur tot 16.45 uur wordt conform de juiste verhouding pedagogisch medewerker/kinderen gewerkt. Tussen 8.30 en 9.15 uur en tussen 16.45 uur en 17.30 uur wordt regelmatig van de BKR afgeweken. Ook tijdens de pauze, van 13.00 tot 14.30 uur, is dit het geval. Door onvoorziene omstandigheden kan het zo zijn dat de pauzetijd iets later start, maar deze start in ieder geval altijd tussen 13:00 en 13:30 en duurt nooit langer dan anderhalf uur (2x drie kwartier bij 2 pedagogisch medewerkers of 3x een half uur in het geval van 3 pedagogisch medewerkers op een babygroep met max. 12 kinderen).

Wij monitoren de haal- en brengtijden van de kinderen zodat in beeld is of per groep aan de drie-uurs-regeling wordt voldaan. Wanneer sprake is van een structurele afwijking, passen wij onze werkwijze aan door de pedagogisch medewerkers vroeger te laten starten (9.00 uur in plaats van 9.15 uur) of langer te laten blijven (17.00 uur in plaats van 16.45 uur).

Achterwachtregeling

De achterwacht regeling wordt per locatie toegelicht in de locatie specifieke bijlage bij het pedagogisch beleidsplan.

Verklaring Omtrent Gedrag

Bij indiensttreding moeten alle nieuwe medewerkers een recente 'Verklaring omtrent gedrag' overleggen. Indien de betreffende persoon niet eerder is veroordeeld, wordt deze VOG afgegeven door de gemeente waarin de aankomend medewerker woonachtig is. Ook trekken wij referenties na bij de vorige werkgever(s) en vindt er continue screening plaats.

Landelijk personenregister kinderopvang

Vanaf 1 maart 2018 moet iedereen die werkt of woont op een plek waar kinderen worden opgevangen, zich inschrijven in het personenregister kinderopvang. Op deze wijze kan de overheid vaste én tijdelijk medewerkers continue screenen.

1.2 PERSOONLIJKE COMPETENTIES

Wanneer kinderen zich veilig voelen, gaan ze vanzelf spelen en op ontdekkingstocht. Bij onze kinderdagverblijven geven wij kinderen volop de kans om dingen zélf te doen en uit te proberen. Dit betekent niet dat we ze alleen maar hun gang laten gaan. De begeleiding, de inrichting, het spelmateriaal en de activiteiten zijn juist zeer bewust afgestemd op de ontwikkelingsfases van de kinderen.

De rol van de pedagogisch medewerkers

De pedagogisch medewerkers hebben kennis van de ontwikkelingsfases die een kind doormaakt en kennen ieder kind goed. Ze bieden spelenderwijs alle mogelijkheden voor een brede ontwikkeling op sociaal, lichamelijk, intellectueel, creatief en emotioneel gebied. Dit doen ze zowel individueel als groepsgewijs. Ze zorgen voor leeftijdsspecifiek spelmateriaal, passend ingerichte ruimtes en daarnaast gebruiken ze hun creativiteit om kinderen stimulerende en uitdagende speelervaringen te bieden.

De inrichting van de ruimte

Onze binnenruimte biedt veiligheid én uitdaging. We nemen de spelbehoefte van de kinderen als uitgangspunt voor de indeling van hun groepsruimte. Ook de leeftijd van de kinderen van de groep is bepalend, net als de interesse die ze hebben in bepaalde onderwerpen. Dit alles in ogenschouw nemend, kunnen we bijvoorbeeld besluiten een winkelhoek, een leeshoek of een hoek met technisch spelmateriaal in te richten. Op de VVE peuterspeelzaalgroepen zijn tevens themahoeken met materialen en bijpassende boeken aanwezig om zo het thema extra te benadrukken en het effect van herhaling te vergroten.

Ook buitenspelen is belangrijk voor het ontwikkelen van persoonlijke competenties. Waar mogelijk, is er voor de allerkleinsten een speciale babytuin gecreëerd, waarin ze veilig kunnen rondkruipen en waar ze in hun eigen tempo kennismaken met de natuur: grassprietjes, zandkorrels en modder. Voor de grotere kinderen is er een gevarieerde buitenspeelruimte waar zij met verschillende speelmaterialen naar hartenlust kunnen spelen.

Uitdagend spelmateriaal

We zorgen voor uitdagend en fantasieprikkelend spelmateriaal. We zetten het materiaal zo neer dat de kinderen weten wat ze zelf mogen pakken en wat niet. We wisselen speelgoed ook af, bijvoorbeeld door regelmatig speelgoed te ruilen met andere groepen. Naast 'gewoon' speelgoed als ballen, puzzels en duplo, geven we de kinderen ook natuurlijke spelmaterialen als schelpen, stenen of takjes. De kinderen kunnen daarmee experimenteren: hoeveel stenen kun je op elkaar stapelen voordat de toren omvalt, lukt het om de takjes door de richel van de picknicktafel heen te duwen? Ook kosteloos, open eind materiaal, zoals kartonnen dozen en lege verpakkingen, biedt eindeloos speelplezier. Jaarlijks maken de pedagogisch medewerker een speelscan van hun groep om het spelmateriaal aan te vullen op basis van spelbehoefte van de kinderen.

Ontwikkelingsgerichte activiteiten

Dagelijks doen we activiteiten als voorlezen, zingen, buitenspelen, spelletjes of tekenen. Daarnaast plannen we elke dag ontwikkelingsgerichte activiteiten, die we afstemmen op de belangstelling en het begripsniveau van de kinderen. Bij jonge kinderen gaat het vooral om ervaren. Zo biedt een kruiptunnel niet alleen de mogelijkheid er door heen te kruipen, het is ook een goede gelegenheid om de begrippen donker en licht te ervaren, laag en hoog, dicht en open. Een stukje klei is om aan te ruiken, te voelen, te kneden, te rollen en te laten vallen. Alle zintuigen doen mee. Het gaat nog niet om het resultaat, zoals een poppetje maken van de klei. Ook bij oudere kinderen geldt dat het resultaat ondergeschikt is aan het proces. Het maakt niet uit of een kleiwerkje ergens op lijkt, het uitproberen van nieuwe dingen is al leuk genoeg. Wie zelf mag proberen, houdt zin om te leren!

Open deuren beleid

Zo rond de tijd dat kinderen anderhalf à twee jaar zijn, krijgen ze de behoefte om de wereld meer te gaan ontdekken. We bieden ze die mogelijkheid door bijvoorbeeld activiteiten in andere ruimtes aan te bieden of om de deur open te zetten naar de naastgelegen groepsruimte waar ander speelgoed en andere kinderen zijn. Door de pedagogisch medewerkers van verschillende groepen activiteiten op elkaar te laten afstemmen, kunnen zij meerdere activiteiten tegelijk aanbieden en kinderen een keuzemogelijkheid geven. Als de ene pedagogisch medewerker met haar gitaar met een groepje kinderen gaat zingen, kan een collega van een andere groep samen met een groepje kinderen appelmoes gaan maken. Weer een andere collega kan als ‘rustpunt’ in de eigen ruimte blijven, voor de kinderen die dat prettig vinden. Zo sluiten we echt aan bij de behoefte en belangstelling van de kinderen zelf. Hierbij kan het zijn dat de beroepskracht-kind ratio (BKR) afwijkt. De totale BKR van de locatie blijft wel altijd van kracht.

Daar waar het pand/de indeling van de dag de mogelijkheid biedt, sluit de peuterspeelzaalgroep aan bij het open deuren beleid.

Activiteiten buiten de stamgroep en buiten de locatie

De kinderen verlaten de stamgroep om buiten en/of (waar mogelijk) in de hal of activiteitenruimte te spelen. Hierbij kan het zijn dat de beroepskracht-kind ratio (BKR) afwijkt. De totale BKR van de locatie blijft wel altijd van kracht. Ook verlaten de oudste kinderen van de verticale groepen de stamgroep om mee te gaan met peuterplus.

Ook buiten de locatie is er van alles te beleven. De kinderboerderij, het park, de bibliotheek.

Wanneer we een uitstapje maken, is dat altijd op loopafstand, in de nabije omgeving. De kinderen gaan met een bekende pedagogisch medewerker mee in de bolderwagen, in een wandelwagen, of aan de hand. De pedagogisch medewerkers volgen bij uitstapjes vastomlijnde regels.

De peuterspeelzaalgroep maakt twee maal per jaar een extern uitstapje; we gaan dan bijvoorbeeld naar de speeltuin of de bibliotheek. Er gaat 1 volwassene op 2 kinderen mee; een uitstapje kan dus alleen als er voldoende ouders mee kunnen. De kinderen geven de volwassenen een hand.

Peuterplus

Op een aantal locaties vindt met de oudste peuters van de verticale groepen (0-4 jaar) Peuterplus plaats. Eén van de vaste pedagogisch medewerkers van de BSO haalt de peuters om beurten op uit de groep en neemt ze mee naar een BSO ruimte. Daar doen ze net wat meer uitdagende activiteiten die hen voorbereiden op de overgang naar de basisschool en de BSO.

De peuterplussers zelf vinden het natuurlijk heel spannend: een andere pedagogisch medewerker dan normaal, met peuters uit de andere groepen en ook nog eens een moeilijke activiteit. Onze peuters kijken maanden hals reikend uit naar het moment dat ze eindelijk naar de Peuterplus mogen!

1.3 SOCIALE COMPETENTIES

Bij onze kinderdagverblijven krijgen de kinderen volop de mogelijkheid hun sociale vaardigheden te ontwikkelen. Door het contact met de andere kinderen in de groep, leert een kind zichzelf en de wereld om hem heen ontdekken. Hij leert met anderen om te gaan en zich in anderen te verplaatsen. Onderzoek van de Radboud Universiteit Nijmegen (september 2013) toont aan dat kinderen die een

kinderdagverblijf bezoeken beter in staat zijn te communiceren met jongere en oudere kinderen dan kinderen die thuisblijven. Ze hebben eerder in de gaten wat het niveau van de ander is en passen hun communicatiestijl daarop aan.

Vriendschappen ontstaan, maar ook botsingen horen erbij. Het is nodig om met anderen rekening te houden, maar ook om voor jezelf op te komen. De rituelen in de groep zorgen voor een groepsgevoel waardoor een kind het gevoel heeft 'erbij' te horen.

De rol van de pedagogisch medewerkers

De kinderen in de groep reageren op elkaar en doen samen allerlei positieve en negatieve ervaringen op. Deze ervaringen hebben invloed op hun gevoel van welbevinden en hun ontwikkeling. Daarom is het belangrijk dat de pedagogisch medewerkers voor een goede sfeer zorgen en de interacties tussen de kinderen positief begeleiden en eventueel sturen. Ze doen dit bijvoorbeeld door te benoemen wat ze zien: "Kijk eens jongens, Anne brengt Dylan zijn knuffel, dat is fijn!"

De medewerkers geven complimentjes bij positief gedrag, leren kinderen dingen samen te doen en elkaar te helpen. Ze zorgen dat iedereen aan de beurt komt en leren de kinderen dat elk kind even belangrijk is. Er ontstaat een sfeer van vriendschap. En 'vrienden maken' gebeurt al vanaf 0 jaar!

Rituelen

Elke groep heeft eigen rituelen. Dit zijn activiteiten die op een bepaalde 'vaste' manier in de groep gebeuren en daarmee veiligheid en saamhorigheid geven. Rituelen spelen een rol bij bijvoorbeeld het middageten, in de kring, bij het opruimen, bij het afscheid nemen en bij het vieren van verjaardagen.

Evenementen

Feesten zoals Sinterklaas en Pasen worden met de dreumesen en peuters van meerdere groepen samen gevierd. Ook bij het Nationale Voorleesontbijt en de Kinderboekenweek komen de grotere kinderen samen luisteren en lezen. Op het jaarlijkse zomerfeest zijn ook alle ouders, broers en zussen welkom.

1.4 NORMEN EN WAARDEN

Een kind is niet alleen een individu maar maakt ook deel uit van verschillende 'groepen' mensen, zoals het gezin, de familie, de buurt en het kinderdagverblijf. In die groepen gelden afspraken hoe je je gedraagt en hoe je met elkaar omgaat. Leren hoe dit werkt en welke normen en waarden er gelden, heet 'socialiseren'. Bij het kinderdagverblijf leert een kind samen delen, op zijn beurt wachten en zorgvuldig met spullen omgaan.

Het goede voorbeeld

Normen en waarden bijbrengen doen de pedagogisch medewerkers op verschillende manieren. Zelf het goede voorbeeld geven vormt de basis, omdat kinderen volwassenen imiteren en uiteindelijk de normen en waarden overnemen van de mensen met wie zij een band hebben.

Structuur en grenzen

We stimuleren gewenst gedrag en zwakken ongewenst gedrag af. We bieden de kinderen structuur en geven grenzen aan, waarbij we op een vriendelijke toon praten en controleren of een kind het begrijpt. De regels op de groep zijn beperkt en formuleren we positief. Daardoor leren we kinderen juist wat ze wel mogen doen en welk gedrag we verwachten in plaats van veel dingen te 'verbieden'.

Praten en uitleggen

Om de wereld te leren begrijpen heeft een kind informatie en uitleg nodig. Het is belangrijk dat we dit op zo'n manier doen dat het aansluit bij de behoefte, belevingswereld, ontwikkelingsniveau en de aandacht van het kind. Door praten en uitleggen dragen we allereerst bij aan de taal- en cognitieve ontwikkeling van kinderen. Goed uitleggen bevordert daarnaast de sociale ontwikkeling en de gewetensvorming en daardoor de empathie voor anderen.

HOOFDSTUK 2

DE DESKUNDIGHEID VAN ONZE MEDEWERKERS

Ons doel is kinderen samen met de ouders op te voeden tot gezonde, zelfstandige en verantwoordelijke mensen met voldoende zelfvertrouwen om in de maatschappij hun eigen weg te kunnen vinden. Dit vraagt in de praktijk veel kennis, vaardigheden en inzet van de pedagogisch medewerkers. Daarom investeren we voortdurend in scholing en deskundigheidsbevordering. Dit zorgt ervoor dat onze medewerkers professioneel én persoonlijk kunnen groeien bij de SKBNM, het geen uiteraard zowel de kinderen als de medewerkers zelf ten goede komt.

Veel ervaren krachten

Aan elke baby- en verticale groep zijn, op een aantal uitzonderingen na, maximaal drie vaste pedagogisch medewerkers verbonden waarvan er altijd twee tegelijkertijd aanwezig zijn. Aan elke peutergroep zijn maximaal vier pedagogisch medewerkers vast verbonden. Aan een peuterspeelzaalgroep zijn maximaal drie vaste pedagogisch medewerkers verbonden waarvan er altijd twee tegelijkertijd aanwezig zijn. Uitzondering zijn enkele peuterspeelzalen waar op sommige dagen met een halve groep wordt gewerkt, hier werkt dan één pedagogisch medewerker. Het personeelsbeleid is er op gericht om met vaste, stabiele teams te werken, waarin sprake is van continuïteit. Onbekende gezichten op de groep willen we tot een minimum beperken. Veel van onze pedagogisch medewerkers hebben jarenlange ervaring en kunnen ouders steunen, helpen en adviseren als ze onzeker zijn over de ontwikkeling of het gedrag van hun kind. Op die manier vormen zij echt een partner in de opvoeding van een kind.

Leidinggevenden op de locatie

Wij hebben er bewust voor gekozen om te investeren in de aanwezigheid van leidinggevenden op onze kinderdagverblijven. We vinden het uitermate belangrijk dat de pedagogisch medewerkers hun (adjunct) leidinggevende, tevens hun coach en aanspreekpunt, in de buurt hebben. Ook voor de ouders is het prettig als de (adjunct) leidinggevende een bekend gezicht is, zodat ze met opmerkingen en vragen altijd weten bij wie ze terecht kunnen. Voor de peuterspeelzaalgroep geldt dat de (adjunct) leidinggevende op het Service Bureau zit en vooral telefonisch contact houdt met de pedagogisch medewerkers.

Pedagogisch beleidsmedewerkers/coaches

Een actuele en heldere pedagogische visie en beleid zijn dé pijlers van SKBNM. Ook de implementatie daarvan zorgt voor een kwalitatieve en onderscheidende opvang voor onze kinderen en werkplek voor onze professionals. De kwaliteit van onze pedagogisch medewerkers is daarbij van essentieel belang.

De pedagogisch beleidsmedewerker houdt zich bezig met het ontwikkelen, invoeren en borgen van het pedagogisch beleid. Het pedagogisch beleid is breder dan alleen het pedagogisch beleidsplan, het omvat al het beleid dat raakt aan de pedagogische praktijk. Daarnaast hebben de pedagogisch beleidsmedewerkers een taak bij het bewaken en invoeren van pedagogische beleidsvoornemens, zodat iedere medewerker werkt volgens de pedagogische visie van SKBNM.

Het aantal uur aan minimale inzet van de pedagogisch beleidsmedewerker op jaarbasis is afhankelijk van het aantal FTE aan pedagogisch medewerkers en het aantal kindercentra, volgens de volgende rekenregel: (50 uur x het aantal kindercentra).

De functie van pedagogisch beleidsmedewerker wordt binnen de SKBNM uitgevoerd door Myrthe Maathuis (WO Pedagogiek gediplomeerd) en Floor Mommers (HBO Pedagogiek gediplomeerd). Beiden hebben een brede ervaring in de dagelijkse praktijk van kinderopvang en het begeleiden/coachen van kinderopvang professionals. Ook hebben zij diepgaande kennis van de ontwikkeling van het (jonge) kind.

Het coachen van de pedagogisch medewerkers is de verantwoordelijkheid van de adjunct leidinggevend en leidinggevend. Zij worden daarbij begeleid en gefaciliteerd door de pedagogisch beleidsmedewerkers.

Iedere pm-er heeft recht op coaching. Dit is vanaf 1 januari 2019 wettelijk vastgesteld op 10 uur per FTE (1 FTE staat gelijk aan een 36-urige werkweek: 10 uur x aantal FTE pedagogisch medewerkers). Met onderstaande begeleidingsvormen bieden we onze coaching aan die de pm-er ontvangt en als zodanig moet registreren:

- Coaching op de werkvloer
- Kind in Beeld
- Video Interactie Begeleiding
- OVI coaching gesprek
- Functioneringsgesprek
- Incidentele coaching op verzoek

In de bijlage vind je een uitgebreide berekening van het aantal FTE's binnen de SKBNM. In de locatie specifieke bijlagen vind je een berekening en uitleg van coachingsuren per locatie.

Werkbegeleiding

De pedagogisch medewerkers hebben gedurende het jaar verschillende groepsoverleggen. Het grootste deel van deze overleggen is met een (adjunct) leidinggevende die een pedagogische achtergrond heeft, geschoold is in managementvaardigheden en zelf ook werkbegeleiding krijgt van de manager. Verder zijn de (adjunct) leidinggevend met regelmaat op de groepen aanwezig om zo het pedagogisch handelen te kunnen borgen. Een overzicht van de groepsoverleggen per kalenderjaar:

-Groot team vergadering 5x

-Huishoudelijk teamoverleg 6x

-Groep in beeld 10x (in principe zonder (adjunct) leidinggevende behalve als begeleiding gewenst is)

-Kind in beeld 5x

-Coachen op de werkvloer 3x

Op de peuterspeelzaalgroep hebben de pedagogisch medewerkers 4x per jaar een overleg waarin zowel 'Kind in Beeld' als 'Groep in Beeld' verwerkt zitten, maar ook huishoudelijke zaken worden besproken. Ook sluiten zij 2x per jaar aan bij een groot team vergadering van het KDV (onder andere bij de jaarlijkse vergadering over de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling) en hebben zij 1x

per jaar een clusteroverleg. Wegens overmacht (ziekte/invaltekort) kan het zijn dat er overleggen uitvallen. Uiteraard doen wij ons uiterste best om deze overleggen dan direct opnieuw in te plannen.

Spel- en activiteitenbeleid

Zoals je al hebt kunnen lezen, zijn we bij de SKBNM van mening dat spelen en daardoor nieuwe ervaringen opdoen heel belangrijk is voor de ontwikkeling van kinderen. Spelen = Ontdekken = Leren (SOL). Om onze pedagogisch medewerkers handvatten te geven voor de wijze waarop ze kinderen het beste kunnen laten spelen en ze een rijke speelomgeving aan te bieden, hebben we de SOL-methode ontwikkeld. Dit is een praktische handleiding waarin precies beschreven staat met welke interactievaardigheden, spelmaterialen en met welke activiteiten de ontwikkeling van elke leeftijdsgroep gestimuleerd kan worden. Vraag je pedagogisch medewerkers eens naar de SOL-methode, ze laten je de map graag zien.

Basisvaardigheden

Nieuwe medewerkers beginnen bij de SKBNM met een uitgebreid inwerkprogramma, om zich de SKBNM-werkwijze eigen te maken. Nieuwe (adjunct) leidinggevenden volgen een training coachend leidinggeven. Alle medewerkers van de SKBNM krijgen jaarlijks een training kinder-EHBO, een aantal van hen volgt aanvullend de opleiding voor bedrijfshulpverlener. Ook op individueel niveau worden medewerkers bijgeschoold, bijvoorbeeld door het volgen van een managementopleiding of een training ergonomisch werken. Een aantal medewerkers is gecertificeerd voor het werken met de Triple P-methode die draait om positief opvoeden en het geven van opvoedadvies aan ouders. Dit zijn onze opvoedcoaches.

Blijven leren

We vinden het belangrijk dat onze pedagogisch medewerkers hun vaardigheden op peil houden en nieuwe inzichten verwerven. Wij organiseren trainingen en thema avonden. Alle pedagogisch medewerkers krijgen één maal per jaar Video Interactie Begeleiding. Hierbij worden pedagogisch medewerkers tijdens hun dagelijkse werkzaamheden door video-interactiebegeleiders gefilmd en wordt er samen met hen teruggekeken naar hoe zij inspelen op initiatieven van kinderen. Daarnaast worden sinds 2017 jaarlijks twee KDV en twee BSO groepen van pedagogisch medewerkers, die minimaal één jaar in dienst zijn, intern in zes bijeenkomsten getraind in Oog Voor interactie (OVI). De deelnemers aan deze training hebben één coachingsgesprek met de trainer en houden in kleine groepjes een eindpresentatie. De pedagogisch medewerker krijgt op deze manier meer inzicht in haar eigen interactievaardigheden en leert hoe ze de onderlinge interacties tussen kinderen kan bevorderen. In 2020 is het door de coronacrisis helaas niet mogelijk geweest om in het voorjaar pm-ers in OVI te trainen. Ook is het nog onzeker of de OVI trainingen in het najaar doorgang kunnen vinden. Dat zal afhangen van herziene maatregelen vanuit de overheid. Het trainen van alle PSZ pm-ers in de gehele OVI training staat helaas niet in verhouding tot het aantal uren dat zij wekelijks werken. Zij hebben wel een verkorte interne OVI training gehad waarmee zij geïnformeerd zijn over de inhoud van de theorie van OVI.

Werken aan de eigen ontwikkeling

Samen met een groot aantal medewerkers hebben we een aantal jaar terug vastgesteld over welke competenties iedereen die bij de SKBNM werkt, van huishoudelijk medewerker tot directeur, zou moeten beschikken. Als kerncompetenties van de SKBNM is gekozen voor Betrokkenheid,

Samenwerking en Integriteit. In de functioneringsgesprekken zijn in totaal twaalf competenties leidraad voor het praten over de ontwikkeling van elke individuele medewerker. Dit blijkt een prettige manier om de kwaliteit van het pedagogisch handelen te blijven verhogen. Uit de jaarlijkse functioneringsgesprekken volgen leerdoelen waar de pedagogisch medewerkers zich in willen ontwikkelen. Er wordt een competentie-ontwikkelplan ingevuld en dit wordt gedurende het jaar gemonitord.

Stagiaire(s)

De eerste werkervaring doet een pedagogisch medewerker op als stagiair(e). Omdat wij het belangrijk vinden dat pedagogisch medewerkers goed opgeleid worden, bieden wij stages aan voor verschillende mbo- en hbo-opleidingen. Via de Beroepsbegeleidende Leerweg (BBL) kunnen pedagogisch medewerkers werken en leren combineren. Via het EVC-traject is het mogelijk om op basis van eerder verworven competenties versneld een beroepskwalificatie te behalen. De SKBNM heeft de status 'erkend leerbedrijf'.

BBL-ers op de groep

Een BBL-er is een werknemer die als student is ingeschreven voor de beroepsbegeleidende leerweg binnen het MBO een opleiding volgt die kwalificerend is voor de functie van pedagogisch medewerker. De beroepsbegeleidende leerweg houdt in dat de werkcomponent een wezenlijk onderdeel van de opleiding vormt.

Voor een HBO-leerling/werknemer duale leerroute die een opleiding volgt die kwalificerend is voor de functie pedagogisch medewerker, gelden dezelfde regels en procedures als voor de BBL-er. De BBL-er start boventallig op de groep. Afhankelijk van aantoonbare resultaten zal een BBL-er gedurende het opleidingstraject gefaseerd toewerken naar een volledig intallige pedagogisch medewerker.

De voorwaarden voordat een stageplaats op de groep wordt ingevuld, zijn:

1. De bezetting van de groep is stabiel en de samenwerking onderling is goed.
2. De overige pedagogisch medewerkers zijn gekwalificeerd en ervaren.
3. Eén van de vaste pedagogisch medewerkers is in staat en gemotiveerd om als stagebegeleider op te treden.
4. Er is bij voorkeur een vacature op deze groep, zodat bij goed functioneren de BBL-er vast werkzaam kan blijven na afronding van het BBL-traject.

De pedagogisch medewerker in opleiding wordt begeleid door de praktijkbegeleider. Daarnaast worden alle pedagogisch medewerkers in opleiding op de werkvloer begeleid door een gediplomeerd pedagogisch medewerker met minimaal één jaar werkervaring of door de (adjunct) leidinggevende.

Een BBL-er heeft verschillende taken op de groep:

- het begeleiden en stimuleren van de kinderen;
- het voeren van haal- en brenggesprekken met ouders en (na afronding van de eerste fase van het BBL-traject) het voeren van oudergesprekken in de rol van mentor;
- het meedenken over aanschaf van speelgoed, bestellingen in ontvangst nemen, deelnemen aan ouderavonden en overlegvormen, onder begeleiding van de stagebegeleider presentie en dagritme van de kinderen bijhouden.
- schoonmaaktaken en defecten constateren in klein speelgoed;

- het onderling afstemmen van het dagritme en het verdelen van de werkzaamheden op de groep.

BOL-stagiair op de groep

De BOL-stagiair volgt een stage in het kader van het onderdeel beroepsvorming van een BOL-opleiding op MBO-niveau 3 of 4 die kwalificerend is voor de functie van pedagogisch medewerker. Ook een student die stage loopt in het kader van een HBO-bacheloropleiding of een stagiair die een BOL-opleiding op MBO-niveau 2 volgt, kan gedurende een vooraf bepaalde periode stage lopen bij de SKBNM. vooraf bepaalde periode verbonden aan de SKBNM. De stagiair heeft geen arbeidsovereenkomst met de SKBNM, maar een stageovereenkomst. De stagiair werkt boventallig op de groep. De SKBNM biedt per groep maximaal één stageplaats.

De voorwaarden voordat een stageplaats op de groep wordt ingevuld, zijn:

1. De bezetting van de groep is stabiel en de samenwerking onderling is goed.
2. De overige pedagogisch medewerkers zijn gekwalificeerd en ervaren.
3. Eén van de vaste pedagogisch medewerkers is in staat en gemotiveerd om als stagebegeleider op te treden.

Tijdens de stage wordt de stagiair op de groep begeleidt door een stagebegeleider. De stagebegeleider ondersteunt de stagiair bij het leerproces, de uitvoering van schoolopdrachten en beoordeelt deze ook. De stagebegeleider zorgt voor informatie-uitwisseling met de schoolbegeleider, evalueert de stage en neemt deel aan het evaluatiegesprek met de stagiair en de schoolbegeleider. De stage wordt afgesloten met een proeve van bekwaamheid. Deze wordt niet beoordeeld door de stagebegeleider maar door de praktijkopleider, een andere medewerker van de SKBNM.

Een BOL stagiair heeft verschillende taken op de groep:

- het begeleiden en stimuleren van de kinderen;
- het voeren van haal- en brenggesprekken met ouders;
- het meedenken over aanschaf van speelgoed, bestellingen in ontvangst nemen, deelnemen aan ouderavonden en overlegvormen, onder begeleiding van de stagebegeleider presentie en dagritme van de kinderen bijhouden;
- schoonmaaktaken en defecten constateren in klein speelgoed;
- het onderling afstemmen van het dagritme en het verdelen van de werkzaamheden op de groep.

Huishoudelijk medewerkers

Op een aantal opvanglocaties werken wij met huishoudelijk medewerkers. Deze medewerkers doen schoonmaakwerkzaamheden, de was en boodschappen. Zij maken deel uit van ons medewerkersbestand en vallen onder de verantwoordelijkheid van de leidinggevende van de locatie.

Vrijwilligers

Op een aantal opvanglocaties werken wij met vrijwilligers die ondersteunende taken uitvoeren. Zij doen bijvoorbeeld huishoudelijke taken, of komen speciaal langs om de kinderen voor te lezen. De (adjunct-)leidinggevende van de locatie biedt hen zo nodig begeleiding. Hun aanwezigheid wordt niet meegeteld in de Beroepskracht-Kind-Ratio.

Ook stagiaires, huishoudelijk medewerkers en vrijwilligers beschikken over een Verklaring Omtrent Gedrag, zijn ingeschreven in het personenregister kinderopvang en gekoppeld aan de SKBNM.

SAMEN OPVOEDEN

3.1 GOEDE COMMUNICATIE EN OVERDRACHT

De mentor

Om de kinderen een continue opvoedingssituatie te bieden is een goede informatie-uitwisseling nodig tussen de ouders en de pedagogisch medewerkers. Ons uitgangspunt is immers dat ouders en pedagogisch medewerkers de opvoedingsverantwoordelijkheid delen, wat afstemming noodzakelijk maakt. Daarom heeft het kind een eigen mentor die het kind periodiek observeert, daar verslagen van maakt en met de ouder(s) de oudergesprekken hierover voert. Via de app van het Ouderportaal kan je zien wie de mentor van je kind is (onder 'Mijn gegevens').

Op de peuterspeelzaalgroep wordt er niet gewerkt met het Ouderportaal. Daar krijgen ouders tijdens de intake te horen wie de mentor is van hun kind.

Een ongedwongen, informeel contact is in onze ogen van groot belang. Ouders moeten zich op hun gemak voelen bij de pedagogisch medewerkers omdat dit uiteindelijk doorwerkt in de relatie met het kind. Een kind voelt aan of de ouder het met een gerust hart achterlaat.

Inschrijven bij de SKBNM

Kinderen worden geplaatst door de medewerkers van de afdeling planning. De SKBNM-planner kijkt allereerst of er een plaats vrij is op de door de ouder gewenste dagen. Als een dag niet beschikbaar is, biedt zij een alternatieve dag of dagen aan.

Indien beide ouders werken, komen zij in aanmerking voor kinderopvangtoeslag. De planner zal alle informatie en ondersteuning bieden die nodig is om deze toeslag aan te vragen.

Het kennismakings- en intakegesprek

Voordat je kind start bij ons kinderdagverblijf, wordt de ouder uitgenodigd voor een kennismakingsgesprek met de (adjunct) leidinggevende van het kinderdagverblijf. Vervolgens heeft de ouder een intakegesprek met de mentor van het kind op de groep en maken ouder en kind ook kennis met de andere kinderen van de groep. Daarna worden alle details rondom de opvang met de ouder besproken, inclusief de wendagen. Van breng- en haaltijden tot eventuele allergieën. Op de peuterspeelzaalgroep wordt de ouder alleen uitgenodigd voor een intakegesprek met de mentor van het kind, de zaken die daar besproken worden zijn hetzelfde als het intakegesprek van de mentor op het kinderdagverblijf.

De dagelijkse overdracht

De ouder vertelt de pedagogisch medewerkers 's morgens hoe het met het kind gaat, bijvoorbeeld over wanneer je de laatste voeding hebt gegeven en of je kind goed heeft geslapen. Op het activiteitenbord dat bij de deur van de groepsruimte hangt, kan je zien wat er die dag op het programma staat en welke ontwikkelingsgebieden van je kind met de genoemde activiteiten worden gestimuleerd.

Aan het einde van de ochtend/middag vertellen de pedagogisch medewerkers aan de ouder hoe de ochtend/dag van hun kind eruit heeft gezien. Van het aantal keer dat je kind heeft geslapen en

gegeten, tot hoe en met wie je kind heeft gespeeld die dag en of het heeft mee gedaan aan de activiteiten.

Bij het kinderdagverblijf schrijven de pedagogisch medewerkers regelmatig een stukje in het 'digitale schriftje' in het Ouderportaal en plaatsen zij hier ook foto's op van je kind. Bij de peuterspeelzaalgroep gebeurt dit niet.

Een terugblik op de eerste weken (geldt alleen voor de kinderdagverblijfgroepen)

Ongeveer drie maanden na het wennen vindt een evaluatiegesprek plaats tussen de ouder(s) en de mentor van het kind. De ervaringen van de ouder(s) zijn leidend in dit gesprek; zijn jullie tevreden over de opvang? Hebben jullie het gevoel dat je je kind met een gerust hart kunt achterlaten? Zijn er nog onduidelijkheden?

Gesprekken over de ontwikkeling van het kind

Ieder jaar, rond de verjaardag van het kind, maakt de mentor een afspraak met je voor een gesprek over de ontwikkeling en het welbevinden van je kind. De mentor vult voorafgaand aan het gesprek het observatieformulier van je kind in. Als ouder kun je voorafgaand aan het gesprek het formulier zelf invullen. Bij het kinderdagverblijf kun je het formulier downloaden via het Ouderportaal, bij de peuterspeelzaalgroep wordt het formulier meegegeven aan de ouder. Aan de hand van het formulier bespreken jullie aandachtspunten met elkaar. Het doel van dit gesprek is om een compleet beeld te krijgen van de manier waarop je kind zich ontwikkelt en om, indien nodig, afspraken te maken over de wijze van opvoeden.

Op de VVE gecertificeerde peuterspeelzaalgroepen volgen we de ontwikkeling van de kinderen met een VVE indicatie door middel van observaties en toetsing. De peuters worden vier keer geobserveerd:

2 jaar + 2 maanden, 2 jaar + 8 maanden, 3 jaar + 2 maanden, 3 jaar + 8 maanden.

Als de peuters 3 jaar zijn en als ze 3 jaar + 10 maanden zijn, nemen we de Cito peutertoets taal + rekenen af. De resultaten van de observaties en toetsing maken duidelijk of en op welk gebied een kind extra ondersteuning nodig heeft en sluiten hierop aan met passende activiteiten.

De resultaten van de observaties en toetsingen wordt tijdens overdrachten en oudergesprekken met ouders gedeeld.

Overdracht naar de volgende groep (intern)

Binnen het KDV stromen kinderen door naar opvolgende leeftijdsgroepen; Van de babygroep naar de peutergroep en soms ook van de PSZ naar het KDV of andersom. Als jouw kind overgaat naar een nieuwe groep word je als ouder (als je hier behoefte aan hebt) uitgenodigd voor een intakegesprek/kennismakingsgesprek bij de start en evaluatiegesprek na drie maanden. Als jouw kind intern binnen de SKBNM doorstroomt is de mentor van de huidige groep verantwoordelijk voor de overdracht van het laatst ingevulde observatieformulier aan de mentor van de volgende groep. Als ouder hoef je hier geen schriftelijke toestemming voor te geven.

Overdracht aan school en de BSO

Als een kind 4 jaar wordt dragen wij m.i.v. 1-4-2018, met toestemming van de ouders, de informatie van de ontwikkeling van het kind over aan de basisschool. Het oudergesprek vindt om deze reden plaats als het kind 3 jaar en 9 maanden is. De (adjunct) leidinggevende mailt het ingevulde

observatieformulier, uitsluitend met schriftelijke toestemming van de ouder, naar de school. Als de school aanvullende informatie nodig heeft, nemen zij het initiatief voor een (telefoon)gesprek. Als het kind naar de BSO gaat, ontvangt de nieuwe BSO-mentor eveneens het laatste observatieformulier, mits de ouder daarmee schriftelijk instemt.

Ouders van de peuterspeelzaalgroepen met een VVE-indicatie geven bij plaatsing altijd al toestemming voor overdracht naar de basisschool. De mentor maakt een afspraak met de school waar het kind naar toe gaat om het kind over te dragen. Daarnaast wordt het 'overdrachtsboekje Gooise Meren' digitaal naar school verstuurd alsmede de Zo-lijsten en de uitkomsten van de Cito-toetsen.

Opvoedvraag? Opvoedcoach!

De SKBNM heeft een aantal pedagogisch medewerkers opgeleid tot Triple P (positief opvoeden) opvoedcoach. Zij geven tips om grote en kleine opvoedvragen op te lossen. Wil je een afspraak maken met één van de opvoedcoaches? Stuur dan een e-mail naar opvoedcoaches@skbnm.nl.

Als wij ons zorgen maken

Mochten de pedagogisch medewerkers zich zorgen maken over het gedrag of de ontwikkeling van een kind, dan bespreekt de mentor dit met de ouders. Intern maken pedagogisch medewerkers een registratie via een beveiligd digitaal systeem (Q-base) en kunnen zich voor advies wenden tot hun (adjunct) leidinggevende en de interne zorgcoördinator. De zorgcoördinator kan ouders adviseren onze opvoedcoaches te raadplegen of kan hen doorverwijzen naar één van de regionale instanties waar de SKBNM mee samenwerkt: de Consultatiebureaus, Jeugd en Gezin, Versa Welzijn of Bureau Jeugdzorg.

De informatie over een zorgkind (een kind met gedrags- en/of ontwikkelingsproblemen) wordt door de zorgcoördinator van de SKBNM persoonlijk aan de hand van het observatieformulier overgedragen aan (de Intern Begeleider van) de school. Dit doen wij alleen na toestemming van de ouders.

In het geval van vermoedens van kindermishandeling, kunnen pedagogisch medewerkers zich wenden tot de twee aandachtsfunctionarissen van de SKBNM. Deze functionarissen handelen volgens een vast protocol kindermishandeling en altijd in overleg met de ouders.

Nieuws via het Ouderportaal (geldt alleen voor de kinderdagverblijfgroepen)

Het Ouderportaal bestaat uit het digitale schriftje en foto album waarin je leest en ziet wat je kind meemaakt bij het kinderdagverblijf. Daarnaast zal je regelmatig een nieuwsbericht of oproep ontvangen via het Ouderportaal. Nieuwe tarieven en ander belangrijk nieuws wordt eveneens gecommuniceerd via het Ouderportaal: belangrijke berichten of oproepen ontvang je in je mailbox. De minder urgente berichten vind je terug in het overzicht van nieuwsberichten in het Ouderportaal.

Nieuws via de mail (geldt alleen voor peuterspeelzaalgroep)

Nieuwe tarieven en ander belangrijk nieuws wordt op de peuterspeelzaalgroepen gecommuniceerd via de mail.

Ouderavonden

De pedagogisch medewerkers van de groep van je kind organiseren één keer per jaar een ouderavond of thema avond. Je kunt dan kennismaken met de oudercommissie en andere ouders ontmoeten.

Eindgesprek en evaluatie (geldt alleen voor de kinderdagverblijfgroepen)

Wanneer je kind de opvang gaat verlaten, nodigt de mentor de ouder uit voor een eindgesprek. De ouder ontvangt tevens een digitaal evaluatieformulier waarin wij vragen naar de tevredenheid over verschillende aspecten van het KDV en eventuele tips voor verbeteringen.

3.2 MEDEZEGGENSCHAP

De SKBNM is een maatschappelijke onderneming. Wij hechten veel waarde aan de mening en ideeën van ouders, van de kinderen zelf en van onze medewerkers en vinden het belangrijk dat alle betrokkenen kunnen meepraten over de wijze waarop de opvang wordt georganiseerd.

Laat van je horen

Om ouders te ondersteunen en te ontzorgen bij het combineren van werk en opvoeding, willen wij zoveel mogelijk voldoen aan hun wensen en behoeften. Zowel als het gaat om de opvang van de kind(eren) als om aanvullende dienstverlening. Door de mening van ouders altijd heel serieus te nemen, zoals die bijvoorbeeld naar voren komt uit ons klanttevredenheidsonderzoek, krijgen wij een goed beeld van de wensen van ouders.

Kinderparticipatie

We nemen de mening en de wensen van kinderen heel serieus. Bij kinderen die naar het kinderdagverblijf gaan, vraagt dit een oplettende houding van de pedagogisch medewerkers. Bij de kleinste kinderen gaat het vooral om letten op hun non-verbale houding, om zo hun voorkeuren te leren kennen. Worden de kinderen groter, dan overleggen de medewerkers met de kinderen over de inrichting van de groepsruimte, nieuw aan te schaffen speelgoed en te ondernemen activiteiten. Kinderparticipatie ondersteunt de opvoeding van kinderen tot mondige burgers. Kinderen leren door kinderparticipatie opkomen voor zichzelf, onderhandelen en dat hun mening er toe doet. Het geeft kinderen daadwerkelijke invloed op hun dagelijkse leefomgeving.

De Oudercommissie en de Centrale Ouderraad

Ouders die graag willen meepraten over het beleid van hun kinderdagverblijf, kunnen lid worden van de oudercommissie. De oudercommissie bestaat minimaal uit twee leden en overlegt met en adviseert de leidinggevende van het kinderdagverblijf over zaken die direct van invloed zijn op de kinderen. Oudercommissieleden ondersteunen hun kinderdagverblijf ook bij activiteiten zoals het zomerfeest. Bij voorkeur vaardigt elke oudercommissie een lid af naar de Centrale Ouderraad (COR) van de SKBNM, waarin bijna alle oudercommissies vertegenwoordigd zijn. De COR-leden adviseren de directie van de SKBNM gevraagd én ongevraagd over onderwerpen die betrekking hebben op de voorwaarden waaronder en de wijze waarop hun kinderen worden verzorgd en opgevoed, zoals het pedagogisch beleid, het kwaliteitsbeleid, de uurtarieven en nieuwe diensten.

Klagen en feedback geven mag

Ben je niet tevreden over de opvang van je kind, of heb je een wens of suggestie, dan horen wij dat graag. Wij vragen je je wens of suggestie via het opmerkingenformulier op onze website kenbaar te maken.

Bij een kritische opmerking of een klacht verzoeken wij je in eerste instantie je kritische opmerking of klacht met de betreffende medewerker(s) te bespreken. Wij vragen je vriendelijk, om de afgehandelde kritische opmerking/klacht ook via het opmerkingen- of klachtenformulier op onze website kenbaar te maken. Het verleden heeft ons geleerd dat een compleet overzicht van klachten en meldingen de beste garantie biedt voor kwalitatief goede en veilige kinderopvang.

Wanneer je kritische opmerking/ klacht niet naar tevredenheid wordt opgelost, kan je deze via onze website, digitaal, aan de coördinator Kwaliteitsregistraties voorleggen. Zij zorgt ervoor dat de kritische opmerking/ klacht op de juiste wijze en door de juiste persoon wordt opgepakt en teruggekoppeld. Zij volgt dit proces. Meer informatie staat in de Klachtenprocedure, te vinden op onze website en in het Ouderportaal.

Wanneer een klacht niet naar tevredenheid wordt opgelost binnen de SKBNM, kan een ouder zich op elk moment richten tot het landelijk klachtenloket voor Kinderopvang, www.klachtenloket-kinderopvang.nl of tot de Geschillencommissie Kinderopvang www.degeschillencommissie.nl/ondernemers/registreren. Het reglement van de Geschillencommissie is beschikbaar via www.degeschillencommissie.nl.

Centraal pedagogische visie SKBNM

Hoe wij het kind en zijn ontwikkeling zien

Elk kind is uniek: het heeft een eigen karakter en persoonlijkheid en ontwikkelt zich in zijn eigen tempo;

Een kind heeft anderen nodig, die voor hem zorgen, zijn behoeften serieus nemen, hem waarderen en graag met hem om willen gaan. Binnen deze emotioneel veilige omgeving kan het kind een positief zelfbeeld en zelfvertrouwen ontwikkelen;

Een kind is van nature nieuwsgierig. In een uitdagende en emotioneel veilige omgeving zal het uit zichzelf op onderzoek uitgaan. Zo leert het zijn eigen mogelijkheden en die van de wereld om zich heen kennen;

Taal, (samen)spel en (groeps)activiteiten zijn een belangrijk middel voor het kind om zich te ontwikkelen en zijn interesses en talenten te ontdekken, om zich te leren uitdrukken en om ontspannen bezig te zijn;

Het kind is onderdeel van een westerse en democratische samenleving en participeert hierin door de normen, waarden en de cultuur van deze samenleving te leren.

Wat wij willen bereiken

Het bieden van een omgeving waarin het kind veilig is en zich veilig voelt:

Naast een fysiek en sociaal veilige omgeving willen we het kind een emotioneel warme omgeving bieden waar het zich kan ontspannen, zichzelf durft te zijn en op onderzoek uitgaat.

Ons doel is de kinderen de zekerheid te bieden dat zij belangrijk voor ons zijn en dat wij ze begrijpen en beschermen.

Het kind de gelegenheid bieden zijn persoonlijke competenties te ontwikkelen en te ontdekken.

Hieronder verstaan wij sociale, lichamelijke, intellectuele, creatieve en emotionele competenties.

Ons doel is een bijdrage te leveren aan de zelfkennis, het zelfvertrouwen en het positieve zelfbeeld van het kind, waardoor het zich prettig voelt, grip heeft op de situatie en zich vanuit een natuurlijke nieuwsgierigheid ontwikkelt.

Daarbij hebben wij respect voor zijn autonomie: zijn eigen karakter, temperament en het tempo waarin hij/zij zich ontwikkelt.

Het kind de gelegenheid bieden om zijn sociale competenties te ontwikkelen.

Hieronder verstaan wij het ontwikkelen van sociale vaardigheden en kennis zoals: anderen aanvoelen en rekening met ze houden, hulp durven vragen en willen ontvangen, het gevoel hebben erbij te horen en een bijdrage aan de groep/gemeenschap te leveren, samen kunnen spelen, conflicten kunnen voorkomen en oplossen, zorg hebben voor de omgeving en de natuur.

Ons doel hiermee is dat het kind sociaal vaardig is, zich gewenst voelt in een groep en een gevoel van

verantwoordelijkheid voor anderen en zijn omgeving ontwikkelt.
Daarbij geven wij het kind uitleg en informatie en begeleiden wij de interactie binnen de groep.

Het overdragen van waarden, normen, cultuur en de basis van democratisch burgerschap.

Hieronder verstaan wij: weten wat geaccepteerd gedrag is en waarom. Verantwoordelijkheid nemen voor het eigen gedrag, een mening hebben en zich kunnen verplaatsen in de mening van een ander. Ons doel hiermee is dat het kind leert om volgens de waarden en normen van zijn omgeving te handelen, hierover kritisch nadenkt en respect heeft voor de mening van anderen.

Onze pedagogische werkwijze

De pedagogisch medewerkers begeleiden de kinderen op hun ontdekkingsreis in de wereld en doen dit samen en in overleg met de ouders. Dit betekent gelijkwaardigheid, openheid in contacten en vertrouwen in elkaar.

Wij verwachten van onze pedagogisch medewerkers dat zij zich kunnen inleven in de wereld van het kind, zodat de kinderen zich later ook kunnen inleven in de wereld van hun medemensen.

Hoe wij voor een emotioneel warme en veilige omgeving zorgen

De pedagogisch medewerker neemt de kinderen serieus en gaat liefdevol met ze om. Dit doet zij/hij door goed te luisteren en te reageren op de signalen en vragen van het kind (sensitieve responsiviteit). Zij/hij benoemt vooraf wat zij/hij gaat doen (ook bij baby's), zij/hij legt het hoe en waarom van dingen uit en helpt het kind zijn emoties te verwoorden. Zij/hij speelt in op wat er onder hen leeft;

De pedagogisch medewerker geeft de kinderen de ruimte om zichzelf en hun omgeving te ontdekken en zodoende grip te krijgen op de wereld om zich heen. Het krijgt binnen deze veilige omgeving de ruimte om grenzen te verkennen en om fouten te maken;

Door rust en regelmaat in het dagritme weet het kind wat het kan verwachten (voorspelbaarheid), het biedt houvast op een lange dag waarin veel gebeurt. Zeker bij jonge kinderen vinden wij dat van belang, omdat zij nog weinig overzicht hebben. Er is een evenwicht tussen actie en rust. Kinderen in onze samenleving krijgen veel prikkels aangeboden die ten koste gaan van hun innerlijke rust (veel is gericht op actie en resultaat);

De pedagogisch medewerker geeft alle kinderen in de groep dezelfde positieve aandacht en trekt niemand voor.

Hoe wij de ontwikkeling van persoonlijke competenties stimuleren

De pedagogisch medewerker heeft de rol van begeleider. Zij/hij ondersteunt en stimuleert het kind om zich in zijn eigen tempo te ontplooiën op sociaal, lichamelijk, intellectueel, creatief en emotioneel gebied. Zij/hij kent het kind goed door te observeren en intensief contact met het kind te hebben;

De pedagogisch medewerker gaat uit van de ontwikkelingsfase, het karakter, de sekse en de behoefte van het kind en houdt rekening met de individuele verschillen tussen de kinderen. Zij/hij stelt geen onrealistische eisen en geeft de kinderen de ruimte om fouten te maken;

De pedagogisch medewerker neemt het kind serieus b.v. door het eigen keuzes te laten maken, verantwoordelijkheden te geven die het aankan en geen misleidende antwoorden te geven;

Positieve aandacht en bevestiging door het geven van een complimentjes motiveert het kind om nieuwe dingen te leren en zich te ontwikkelen;

De pedagogisch medewerker geeft de kinderen alle ruimte om te spelen, alleen of samen en is zich ervan bewust dat spel en taal belangrijke middelen zijn voor kinderen om zich uit te drukken, zich op alle gebieden te ontwikkelen en ontspannen bezig te zijn;

De pedagogisch medewerker stemt het aanbod aan speelgoed, spel en (voorbereide) activiteiten af op de ontwikkelingsfasen, ontwikkelingsgebieden en interesses van de kinderen. Dit doet zij/hij door de kinderen en de groep goed te observeren, actief te luisteren naar wat de kinderen ons zeggen, ook als ze nog niet kunnen praten en door planmatig te werken (activiteitenbeleid);

Het aanbod en de begeleiding van het spel en de activiteiten prikkelt de kinderen ook om nieuwe kennis en vaardigheden op te doen en biedt de kinderen de mogelijkheid om nieuwe hobby's en talenten te ontdekken;

De pedagogisch medewerker neemt de tijd om de kinderen te informeren en uitleg te geven over een ritueel, een spel of een activiteit en de regels die daarbij horen;

De pedagogisch medewerker moedigt de kinderen op een positieve manier aan (b.v. een knipoog, duim omhoog, compliment geven).

Hoe wij de ontwikkeling van sociale competenties stimuleren

De pedagogisch medewerker zorgt voor saamhorigheid in de groep, waardoor kinderen zich prettig voelen bij elkaar en zich geaccepteerd voelen;

De pedagogisch medewerker bevordert de vaardigheid tot samenwerken: door de kinderen naar elkaar te laten luisteren, te laten delen, dingen om de beurt te laten doen, een ander kind iets te laten geven, een ander kind te helpen, te troosten of te knuffelen en complimentjes te geven;

De pedagogisch medewerker stelt zich zo min mogelijk buiten de groep op en probeert er onderdeel van te zijn in zijn rol als volwassene. Aan de andere kant bemoeit zij/hij zich zo min mogelijk met het groepsproces dat al tussen de kinderen is ontstaan en laat de kinderen die bezig zijn, ongestoord spelen;

Wanneer kinderen onderling een conflict hebben of zich niet goed raad weten met een probleem grijpt de pedagogisch medewerker niet direct in, maar wacht af of de kinderen het zelf op kunnen lossen. Zij/hij stuurt het proces bij als het fout dreigt te lopen en betreft de kinderen er weer bij die er buiten vallen;

De pedagogisch medewerker bevordert zelf de kans op positieve interacties tussen kinderen door situaties te creëren die de kans op positieve interacties tussen kinderen vergroot;

Hoe wij waarden, normen en cultuur overdragen

De pedagogisch medewerker zorgt ervoor een goede relatie met het kind op te bouwen. Volwassenen zijn een voorbeeld voor de kinderen met betrekking tot de manier waarop mensen met elkaar omgaan. Pedagogisch medewerkers zijn mede om die reden respectvol en vriendelijk ten opzichte van elkaar en de kinderen. Andersom verwachten wij van de kinderen dat ze respectvol met de volwassenen omgaan. Wij gaan er vanuit dat een kind de normen en waarden overneemt van de omgeving waar het vertrouwen in heeft en zich veilig voelt.

De regels die op de groep gelden, zijn voor alle kinderen en pedagogisch medewerkers duidelijk en afgestemd op de ontwikkelingsfase van het kind. Het gedrag in de groep wordt door de pedagogisch medewerker gestructureerd en begrensd. De pedagogisch medewerker gaat consequent met de regels om en reageert snel als het kind zich er niet aan houdt;

Het gaat er om de kinderen met aandacht en geduld te leren zich aan de regels te houden en ze eigen te maken. De pedagogisch medewerker legt uit waarom er regels zijn en wijst het kind op de consequenties van zijn gedrag en zijn verantwoordelijkheid naar de andere kinderen en volwassenen. Tegelijkertijd stimuleert de pedagogisch medewerker het kind om na te denken over de normen en waarden die aan de regel ten grondslag liggen en een mening te vormen over de rol ervan in de groep (en de samenleving);

Door kinderen te betrekken bij besluiten in de groep (kinderparticipatie) leren zij om hun eigen mening te geven, naar die van een ander te luisteren, de mening van een ander te begrijpen en te respecteren, compromissen te sluiten, tot een gezamenlijk besluit te komen en zich hier verantwoordelijk voor te voelen.

Hoe wij de pedagogische kwaliteit borgen

De pedagogische kwaliteit bestaat uit de kwaliteit van het feitelijke zorg- en opvoedingsproces en de dagelijkse ervaringen van de kinderen in de opvang. Die dagelijkse ervaring doen kinderen op in de omgang met de pedagogisch medewerker, de andere kinderen en de materiële omgeving (spelmateriaal, meubilair, inrichting en ruimte). Van deze drie aspecten heeft de pedagogisch medewerker verreweg de grootste invloed op het welzijn en de ontwikkeling van de kinderen. (Uit: NCKO-Kwaliteitsmonitor; 2009).

De pedagogisch medewerker heeft de volgende 6 interactievaardigheden nodig:

1. Sensitieve responsiviteit (emotionele steun);
2. Respect voor de autonomie van het kind (elk kind is uniek);
3. Informatie (praten) en uitleg geven (goede communicatie);
4. Structuur bieden en grenzen stellen (rust en duidelijkheid creëren);
5. Stimuleren van de ontwikkeling (d.m.v. spel, activiteit en positieve aandacht);
6. Begeleiden van interacties tussen kinderen (kinderopvang is groepsopvoeding).

Deze interactievaardigheden zijn onderdeel van de Centraal Pedagogische Visie van de SKBNM en zijn geborgd door middel van de SOL-werkmethode, inwerkprogramma, training Oog voor Interactie, sollicitatie- en functioneringsgesprekken op basis van de SKBNM-competentiescan,

begeleiding tijdens het werk door de (adjunct)leidinggevenden, de werkoverleggen Groep in Beeld, Kind in Beeld en Coachen op de werkvloer, teamvergaderingen en scholingsfaciliteiten.

De SKBNM hanteert als kwaliteitsnorm dat minimaal 90% van onze pedagogisch medewerkers is gekwalificeerd en maximaal 10% een beroepskwalificerende opleiding volgt. Vakinhoudelijke en persoonlijke ontwikkeling wordt gestimuleerd door scholingstrajecten en competentie management. De pedagogisch medewerkers worden in hun werk begeleid door (adjunct)leidinggevenden die een pedagogische achtergrond hebben, geschoold zijn/worden in managementvaardigheden en zelf ook werkbegeleiding krijgen van de managers.

De andere kinderen:

De meeste kinderen genieten van de aanwezigheid van andere kinderen en het stimuleert hun sociale en persoonlijke competenties. Al op heel jonge leeftijd sluiten kinderen vriendschappen. Dat maakt kinderopvang zo waardevol.

In de samenstelling van de groepen houden wij rekening met de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van de kinderen. In het kinderdagverblijf zijn er groepen met kinderen van 0-2 jaar, 0-2,5 jaar, 2-4 jaar en 0-4 jaar. De peuterspeelzalen bestaan uit groepen van 2-4 jaar. In de BSO delen wij de groepen ook naar leeftijd in. Vanaf 10,5 jaar maken de kinderen gebruik van het tienercentrum Tiens.

De materiele leefomgeving:

Bij de SKBNM is de inrichting van binnen- en buitenruimtes en de keuze voor het spelmateriaal gevarieerd en afgestemd op het ontwikkelingsniveau en interesses van de kinderen. De groepsruimtes die tevens als huiskamers dienen, bieden geborgenheid en gezelligheid. Er zijn diverse activiteitenhoeken ingericht. De aparte activiteitenruimten (BSO) bieden kinderen de mogelijkheid om nieuwe vaardigheden en interesses te ontwikkelen.